

Boekaankondigingen

*R.J.K. van der Auweraert, J.J.M. Berdowski, W.J. Jonker & P. Verhoeve (red.), *Emissies in Nederland. Bedrijfsgroepen en regio's. 1994 en ramingen 1995*, Den Haag, 1996, 137 pag., Publicatierreeks Emissieregistratie Nr. 33. Info/bestellen: 070-3393852.

C. Backes, P.C. Gilhuis, C. Lambers, T.A. Oudenaarden & J.M. Verschuuren, *Het voorzorgsbeginsel in het natuurbeschermingsrecht. Een onderzoeksrapport*, Raad voor het Natuurbeheer, Utrecht, 1996, 58 pag., kostenlos te bestellen bij het secretariaat van de Raad voor het Landelijk Gebied, 030-2331441. — De laatste daad van de inmiddels opgeheven Raad voor Natuurbeheer, in de vorm van een rapport dat grote invloed kan hebben op het natuurbeschermingsrecht in Nederland.

D. Benkert, F. Fukarek & H. Korsch, *Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Ostdeutschlands (Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Berlin, Sachsen-Anhalt, Sachsen, Thüringen)*, Fischer Verlag, Jena, 1996, 615 pag. met 1998 verspreidingskaarten, DM 98, ISBN 3-437-35066-8. — De zeer belangrijke aanvulling op H. Haeupler & P. Schönfelder: *Atlas der Farn- und Blütenpflanzen der Bundesrepublik Deutschland*. Zie *Gorteria* 15: 65–66 en 178.

*J.J.M. Berdowski, R.J.K. van der Auweraert, J.C. Blom, P.F.J. van der Most, C.H.A. Quarles van Ufford, D.J. de Vries & E.A. Zonneveld (red.), *Emissies in Nederland. Trends, thema's en doelgroepen. 1994 en ramingen 1995*, Den Haag, 1996, 183 pag. + bijlagen, Publicatierreeks Emissieregistratie Nr. 32. Info/bestellen: 070-3393852.

E. Brouwer, R. Bobbink, J.G.M. Roelofs & G.M. Verheggen, *Effectgerichte maatregelen tegen verzuring en eutrofiëring van oppervlaktewateren. Eindrapport monitoringsprogramma tweede fase*, Nijmegen, 1997, 159 pag. + bijlagen, te bestellen door f 36,- (incl. portokosten) over te maken op giro 285014 t.n.v. Afdeling Aquatische Oecologie, Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen.

*Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties & Europese Commissie, *De toestand van de bossen in Europa. Resultaten van de inventarisatie 1995. Syntheserapport 1996*, Brussel/Genève, 1996, 43 pag. + bijlagen. — Opmerkelijk is de toelichting in de begeleidingsbrief: "In bijlage 5–7 is de sterke toename van het bladverlies in 1995 in Nederland het gevolg van de veranderde opzet van het meetnet [in 1994 1300 meetnetpunten, vanaf 1995 200 punten]. De werkelijke verandering in vitaliteit is beperkt; het totaal van alle bomen in de klasse weinig en niet vitaal bedroeg in 1994 21% en in 1995 24%."

H.C. Eggelte, *Wilde planten en hun milieu (editie 4)*, De Steeg, 1996, 130 pag., te bestellen door overmaking van f 40 (incl. verzendkosten) op giro 1201683 t.n.v. H.C. Eggelte, De Steeg. — Een soort uittreksel (uit de registers) van de Heukels-Flora (ed. 22) met verwijzingen naar de ecologische groepen, de OecoFlora, Wilde Planten, en de Ontdek-boeken.

*C.M. van Herk, *Monitoring van ammoniak met korstmossen in Overijssel*, Provincie Overijssel, Zwolle, 1995, 35 pag. + kaarten en bijlagen, geïllus. Info: 038-4251499.

*C.M. van Herk, *Monitoring van ammoniak en zwaveldioxide met korstmossen in de provincie Utrecht*, LON in opdracht van provincie Utrecht, Soest, 1996, 25 pag. + kaarten en bijlagen. Info: 035-6018541.

*M.M.P.D. Heijmans, *NBP-deelprogramma Natuurontwikkeling. Geïntegreerd Ruimtelijk Evaluatie-Instrumentarium voor NatuurontwikkelingsScenario's (GREINS). Floristische natuurwaardering, gerelateerd aan vegetatiestructuurtypen en fysiotootypen*, IBN-DLO, Wageningen, 1996, 40 pag. + bijlagen, NBP-onderzoekrapport 9.

De volgende titels zijn uitgegeven door IBN-DLO te Wageningen en zijn te bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 948540 o.v.v. het betreffende rapportnummer.

J.C.A.M. Bervaes, H.J.J.Kroon, G.F.P. Martakis & D.C. van der Werf, *Een model voor het gebruik van de groene ruimte in standslandschappen (Fase I)*, Wageningen, 1996, 59 pag. + bijlagen, f 51, IBN-rapport 246.

J.C.A.M. Bervaes, A. Oosterbaan, J. Kopinga, C.A. van den Berg & R. Wegman, *Het beheer van het bomenbestand van Park Randenbroek in Amersfoort*, 1996, Wageningen, 40 pag. + bijlagen, f 43, IBN-rapport 253.

J. van den Burg, *Methoden en criteria met betrekking tot mineralengiften en bekalking in bosopstanden. Een terugkoppeling van bosbestedingsadviezen naar het onderzoek*, Wageningen, 1996, 79 pag. + bijlagen, f 50, IBN-rapport 244.

J. van den Burg & A.F.M. Olsthoorn, *National research project on forest fertilisation. 1985/86–1991/92*, 1996, Wageningen, 32 pag. + bijlage, f 30, IBN Research Report 96/10.

N.H. Edelenbosch, *Ex-post-evaluatie van bosuitbreidingsbeleid in Nederland over de periode 1990–1995*, Wageningen, 1996, 43 pag. + appendices, f 44, IBN-rapport 230.

L.W.G. Higler (red.), *Natuur in het water: van exploitatie naar bescherming*, Wageningen, 1996, 68 pag., f 43, IBN-rapport 249.

J.G. de Molenaar, D.A. Jonkers & G. Kolkman, *Gaasterland: een verkenning van actuele en potentiële natuur- en landschapswaarden en hun mogelijke beheersvormen*, Wageningen, 1996, 45 pag. + bijlagen, f 40, IBN-rapport 245.

G.J. Nabuurs, G.M.J. Mohren & M.F.F.W. Jans, *Kosteneffectiviteit van koolstofvastlegging in bos*, Wageningen, 1996, 50 pag., f 31,50, IBN-rapport 248.

A. Oosterbaan, L.G. Moraal & C.A. van den Berg, *De invloed van bandnecrose op de groei en vitaliteit van grove den*, Wageningen, 1996, 17 pag., f 20, IBN-rapport 243.

J.B. den Ouden, M. Vocks, M.E.A. Broekmeyer & H.G.J.M. Koop, *A-locatie bossen in Gelderland. Kenschets, beoordeling en adviezen met betrekking tot behoud en ontwikkeling van relicten van inheemse bosgemeenschappen in de provincie Gelderland*, Wageningen, 1996, 346 pag. + Kaartbijlage 1 (Bekendelle t/m Kootwijk-Boschberg en Kaartbijlage 2, Kootwijk-Klein Zandplaat t/m Zwartebroek, f 75, IBN-rapport 240.

J.K. van Raffé, *Functioneel en technisch ontwerp Tactic. Een computerprogramma voor de tactische bosbedrijfsplanning*, Wageningen, 1996, 75 pag., f 40, IBN-rapport 241.

W. Schuring & P.W. Goedhart, *Huidmondjesweerstand van wilg en populier*, Wageningen, 1996, 25 pag. + bijlagen, f 42, IBN-rapport 242.

A.H.J. Segeren, *Recreatiebeheer in bos- en natuurgebieden*, Wageningen, 1996, 39 pag. + bijlagen, f 30, IBN-rapport 247.

P.F.M. Verdonchot, J.A. Schots & H.G. Mosterdijk, *Bronnen in Noord- en Midden-Limburg; ligging en globale karakterisering*, Wageningen, 1996, 181 pag. + bijlagen, f 103, IBN-rapport 251.

G.W.W. Wamelink & H.F. van Dobben, *Schatting van responsies van soorten op de milieufactoren vocht, pH en macronutriënten: een aanzet tot calibratie van Ellenberg's indicatiegetallen*, Wageningen, 1996, 39 pag. + bijlagen, f 50, IBN-rapport 233.

J. Jalas, J. Suominen & R. Lampinen, *Atlas Florae Europaeae, deel 11, Cruciferae (Ricotia tot Raphanus)*, Helsinki, 1996, 310 pag., FIM 700, te bestellen bij Bookstore Tiedekirja, Kirkkokatu 14, FIN-000170 Helsinki, Finland, ISBN 951-9108-11-4. — Met deze aflevering nadert AFE zijn voltooiing voor de (zeer kritisch geannoteerde) verspreidingkaarten van Deel 1 van *Flora Europaea*, waarvan de eerste editie in 1964 verscheen. Het is zeer te hopen dat het project aanzienlijk zal versnellen.

M.H. Jalink & A.J.M. Jansen, *Serie Indicatorsoorten: Indicatorsoorten voor verdroging, verzuring en eutrofiëring. Deel 2: Beekdalen (grondwaterafhankelijke beekdalgemeenschappen)*, Driebergen, 1996 ('1995'), 146 pag. + veldversie 34 pag. — M.H. Jalink, *Deel 3: Laagveenmoerassen*,

Driebergen, 1996 ('1995'), 178 pag. + veldversie 50 pag. — Deze serie, die uit vijf delen zal gaan bestaan, is uitgegeven door Staatsbosbeheer Driebergen, maar is uitsluitend te bestellen bij de KNNV Uitgeverij, Oude Gracht 237, 3511 NK Utrecht (tel. 030-2333544) voor f 39,90 (KNNV-leden f 34,90). De handzame boekjes geven, gerangschikt per plantengemeenschap, de indicatiewaarden van plantensoorten aan voor waterstand, waterkwaliteit, zuurgraad en trofiegraad, plus tabellarisch gerangschikte informatie over watertoevoer en waterstand, over de reactie op verzuring, verdroging en verrijking, en een samenvatting daarvan voor de hele plantengemeenschap. Van de uitgebreid gedocumenteerde delen worden telkens handzame veldgidsjes bijgeleverd met de tabellen per plantengemeenschap en per soort, voorzien van een uitklapbare legenda. Zeer aan te bevelen voor wie weten wil wat er af te leiden valt uit de individuele vondst van een plant (en wie wil dat eigenlijk niet?).

J. A. Klijn & F. R. Veeneklaas, *Realiseringskansen van natuur in grote eenheden in Nederland. Ecologie, medegebruik en economische, sociale en bestuursaspecten van een nieuw fenomeen*, Raad voor het Milieu- en Natuuronderzoek, Rijswijk, 1996, 49 pag., RMNO-nummer 117, te bestellen door f 30 over te maken op giro 487650 t.n.v. RMNO te Rijswijk.

*H. de Mars & A. Barendregt, *Milieu-indicatiewaarden voor plantensoorten in de Provincie Utrecht. A: Petgaten-systemen*, Provincie Utrecht, Utrecht, 1996, 16 pag. + Milieu-indicatiewaarden per soort. *B: Slootsystemen in de Veenweidegebieden*, 14 pag. + Milieu-indicatiewaarden per soort. Info: 030-2583564.

Meetkundige Dienst Rijkswaterstaat

Deze rapporten, die bestaan uit vegetatiekaarten en een toelichting, worden slechts op beperkte schaal verspreid. Zij zijn o.a. ter inzage bij de bibliotheek van het Rijksherbarium.

* *Vegetatiekaart van de Friese IJsselmeerkust. Op basis van luchtfoto's 1990.*

* Provincie Noord-Brabant, *De toestand van de Brabantse natuur 1996*, 's-Hertogenbosch, 1996, 40 pag. Info: P. van Oeffelt, 073-6812432. — Het rapport schetst "een weinig rooskleurig" beeld van de natuur in Noord-Brabant.

* Raad voor het Natuurbeheer, "Natuur naderbij". *Natuur: een bewuste maatschappelijke keuze*, Utrecht, 1996, 70 pag. — Het afscheidscadeau van de inmiddels opgeheven Raad voor Natuurbeheer over de relatie mens-natuur in Nederland.

RIZA-rapporten

Deze rapporten zijn te bestellen bij fa. Hageman, Postbus 281, 2700 AG Zoetermeer, o.v.v. Notanr. en titel, acceptgiro wordt bijgesloten.

* C. P. M. Breukers, A. A. Storm, E. M. van Dam & M. C. M. van Oirschot, *Watersysteemrapportage Volkerak-Zoommeer 1987-1994*, 1996, Lelystad, 99 pag., in de reeks 'Biologische monitoring zoete rijkswateren', RIZA Notanr. 96.003.

J. H. J. Schaminée, A. H. F. Stortelder & E. J. Weeda, *De Vegetatie van Nederland. Deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden*, Leiderdorp, 1996, 356 pag., f 99,50 (incl. BTW, excl. porto). — De gehele serie van 5 delen is te bestellen voor f 450,00 (incl. BTW en porto) bij Opulus Press, Van der Valk Boumanweg 180 Y, 2352 JD Leiderdorp, tel. 071-5890168. Deel 4 zal november 1997 verschijnen. — Een jaar na het gelijktijdig verschijnen van de eerste twee delen is thans het derde deel verschenen. [Zie bespreking *Gorteria* 22: 53-55].

* M. Sosef & M. Zwarts, *Floristische inventarisatie Driel-Oost*, Arnhem, 1995, 17 pag. + bijlagen, KNNV afd. Arnhem.

*S. Tjallingii, *Ecological conditions. Strategies and structures in environmental planning*, Wageningen, 1996, 320 pag. (met 14 pag. Nederlandse samenvatting), IBN Scientific Contributions 2, ISBN 90-801112-3-6. Info: 0317-477764. — (De bewerking van) een omvangrijk proefschrift over (het maken van) plannen voor de omgang met de fysieke omgeving van de mens.

*J. Verboom, *Modelling fragmented populations: between theory and application in landscape planning*, Wageningen, 1996, 118 pag., IBN Scientific Contributions 3, ISBN 90-801112-4-4. Info: 0317-477764. — (De bewerking van) een proefschrift over modellen over gefragmenteerde populaties.

G. Wagenitz, *Wörterbuch der Botanik. Die Termini in ihrem historischen Zusammenhang*, Fischer Verlag, Jena, 1996, 532 pag. (met een Engels-Duits en een Frans-Duits register), DM 36,80, ISBN 3-437-35180-X. — Het boek houdt het midden tussen een woordenboek en een (gespecialiseerde) encyclopedie over termen en begrippen uit de biologische vakgebieden van de morfologie, anatomie, taxonomie en evolutiebiologie, met verwijzingen naar belangrijke literatuur. Een gedegen werk.

R. van der Meijden

* De prijs is bij de redactie niet bekend; het werk kan worden ingezien in de bibliotheek van Rijksherbarium/Hortus Botanicus, Van Steenisgebouw, Einsteinweg 2, Leiden.

N.B.: In de boek aankondiging in *Gorteria* 22 (6), p. 169 van A. Farjon & P. van der Linden (red.), *Atlas van de flora van het Gooi*, is een foutief telefoonnummer vermeld. Dit moet zijn: De Wijde Blik, 035-6850945.